

Posudek oponenta rigorózní práce

Vysoká škola: Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta: právnická

Katedra: práva trestního

Obor: trestní právo

Uchazeč: Pavla Růžičková

Téma rigorózní práce: Aktuální problémy související s výkonem nepodmíněného trestu odnětí svobody

Oponenti rigorózní práce: JUDr. Filip Ščerba, Ph.D.

JUDr. Jindřich Fastner

Rigorózní práce Pavly Růžičkové o rozsahu 218.997 znaků se zabývá výkonem nepodmíněného trestu odnětí svobody a problémy s ním spojenými. Jde o téma vysoce aktuální, neboť zejména přeplněnost věznic a vysoký podíl ukládaných trestů odnětí svobody představují závažné problémy, které se zákonodárce naléhavě (a ne vždy příliš šťastně a efektivně) snaží řešit.

Rigorózní práce je členěna do jedenácti kapitol, úvodu a závěru. Po úvodním vymezení základních pojmů a právního rámce trestu odnětí svobody se další kapitoly postupně zabývají jednotlivými problémy, jež souvisí s výkonem nepodmíněného trestu odnětí svobody – diferenciací odsouzených, ochranou práv odsouzených, jejich zaměstnáváním, bezpečností ve věznicích, organizací Vězeňské služby ČR a přeplněností věznic. Závěrečné kapitoly pak obsahují stručné pojednání o právní úpravě alternativ k trestu odnětí svobody, finanční situaci ve vězeňství a výkonu trestu odnětí svobody v Rakousku.

Tuto strukturu práce považují za správnou a logickou, ocenit je třeba citlivé vystižení prakticky všech zásadních problémových oblastí, jež s výkonem trestu odnětí svobody souvisí – práce tak působí uceleným a komplexním dojmem.

Nad obsahovou úrovní práce je třeba vyjádřit spokojenost. Analýza všech dílčích problémů souvisejících s realizací trestu odnětí svobody je důkladná, práce nabízí velice dobrý přehled o současném stavu vězeňství a autorka předstírá i racionálně zdůvodněná možná řešení některých problémů.

Příkladem může být např. velmi zajímavá 4. kapitola práce, jež je věnována právním prostředkům sloužícím k ochraně práv odsouzených. Již samotné zařazení této (někdy neprávem opomíjené) problematiky je chvályhodné, důležitější je však komplexnost, s jakou uchazečka analyzuje jednotlivé právní instrumenty, jež mají vězni k dispozici. Zejména v částech 4.7.1 a 4.7.2 autorka dokazuje svou dobrou orientaci nejen v oblasti trestního práva, ale též v oblasti práva správního, které se v rámci vězeňství pochopitelně také uplatňuje ve velké míře. V závěru obou těchto zmíněných částí práce diplomantka předkládá zajímavé návrhy de lege ferenda, jimiž by bylo možné řešit problém právního režimu vyřizování stížností odsouzených (vyplývající z výslovné vyloučení aplikace správního řádu).

Drobné připomínky lze mít k tomu, že některé kapitoly (např. 6. či 7.) jsou poněkud popisné a neřeší konkrétní (právní) problémy. Na druhou stranu je však třeba připustit, že jen díky jejich zařazení nabízí práce (jak již bylo naznačeno) skutečně ucelený a kvalitní přehled o stavu českého vězeňství a jeho aktuálních problémech. Autorka rovněž v každé kapitole dílčí problémy kriticky hodnotí.

Jedním ze zajímavých a důležitých problémů české právní úpravy výkonu trestu odnětí svobody je otázka, zda to skutečně (jak vyplývá ze současné české úpravy) má být soud, kdo rozhoduje o přeřazování vězňů do jednotlivých typů věznic. Uchazečka tuto problematiku rozebírá ve 3. kapitole, konkrétně zejména na s. 27 a násl. Navrhuje zde, aby tato kompetence byla svěřena do rukou ředitelů věznic s tím, že dostatečnou zárukou objektivity jejich rozhodování by bylo připuštění soudního přezkumu jejich rozhodnutí. Byl by však dostatečně chráněn veřejný zájem? Kdo by mohl právně napadnout příliš benevolentní rozhodování ředitele? Tato část mohla být ještě poněkud podrobněji rozpracována a uchazečka by se k tomuto mohla vyjádřit v rámci ústní obhajoby.

Předložená rigorózní práce splňuje všechny formální požadavky, které vyplývají ze směrnice děkanky č. 2/2010. Z hlediska dalších formálních náležitostí práce sice není perfektní (občasné překlepy apod.), nicméně vady určitě nejsou zásadního charakteru.

Celkově lze hodnotit rigorózní práci Pavly Růžičkové velice pozitivně. Uchazečka velmi dobře pracuje nejen s odbornou literaturou, ale i s informacemi zveřejněnými na webech oficiálních institucí, zejména Vězeňské služby. Práce neobsahuje věcné chyby, vady formální jsou jen menšího rázu. Práce proto zcela jednoznačně **je způsobilá k ústní obhajobě**, kterou doporučuji zaměřit na otázku: **hodnocení legislativních změn zaměřených na snižování počtu vězněných osob.**

JUDr. Filip Ščerba, Ph.D.

oponent rigorózní práce

V Olomouci 29. 4. 2012